

10. Přílohy

10.1. Krasoňov je vzdálený 5 km od Humpolce

Obr. 10.1. Do základní školy v Humpolci chodí současní krasoňovští žáci.

10.2. Krasoňov a spádové vesnice, které k němu byly přiškoleny

Obr. 10.2. Žlutě vyznačen Krasoňov. Červeně vyznačen Branišov, kam byl zpočátku Krasoňov přiškolen, když neměl postavenou vlastní školu, je vzdálený 5,5 km. Červeně vyznačeny vesnice Bystrá a Mikulášov, byly přiškoleny ke Krasoňovu v roce 1870. Krasoňov byl spádovou oblastí Bystrého, Mikulášova, později i Staré Bříště.

10.3. Jan Bláha

Obr. 10.3. Řídící učitel krasoňovské školy, nastoupil na toto místo v roce 1877.

10.4. Původní škola v Krasoňově

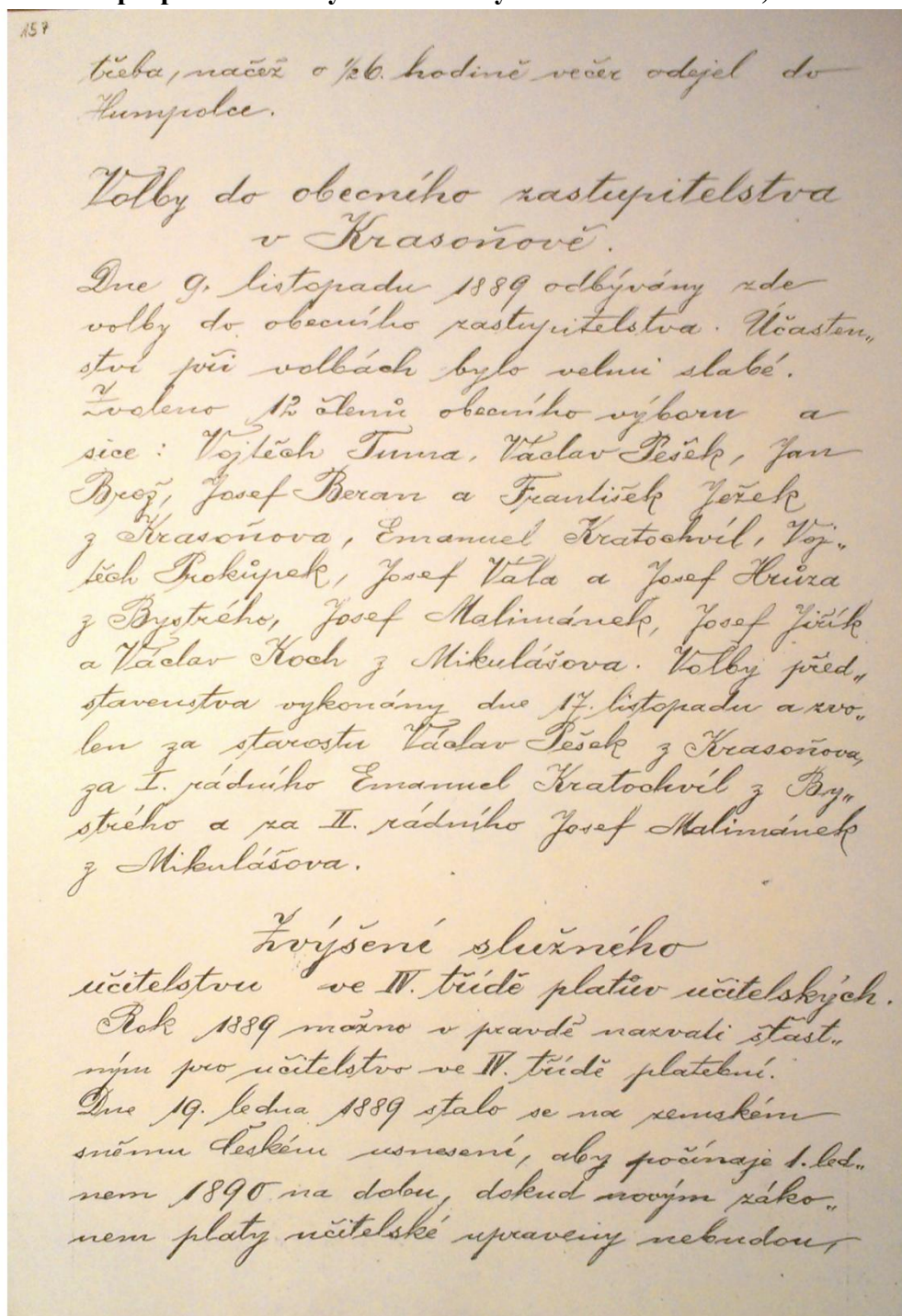
Obr. 10.4. Původní budova školní postavena v roce 1821 z domku č. p. 37. Později z ní byl zřízen byt pro správce školy a svobodného učitele.

10.5. Nová školní budova

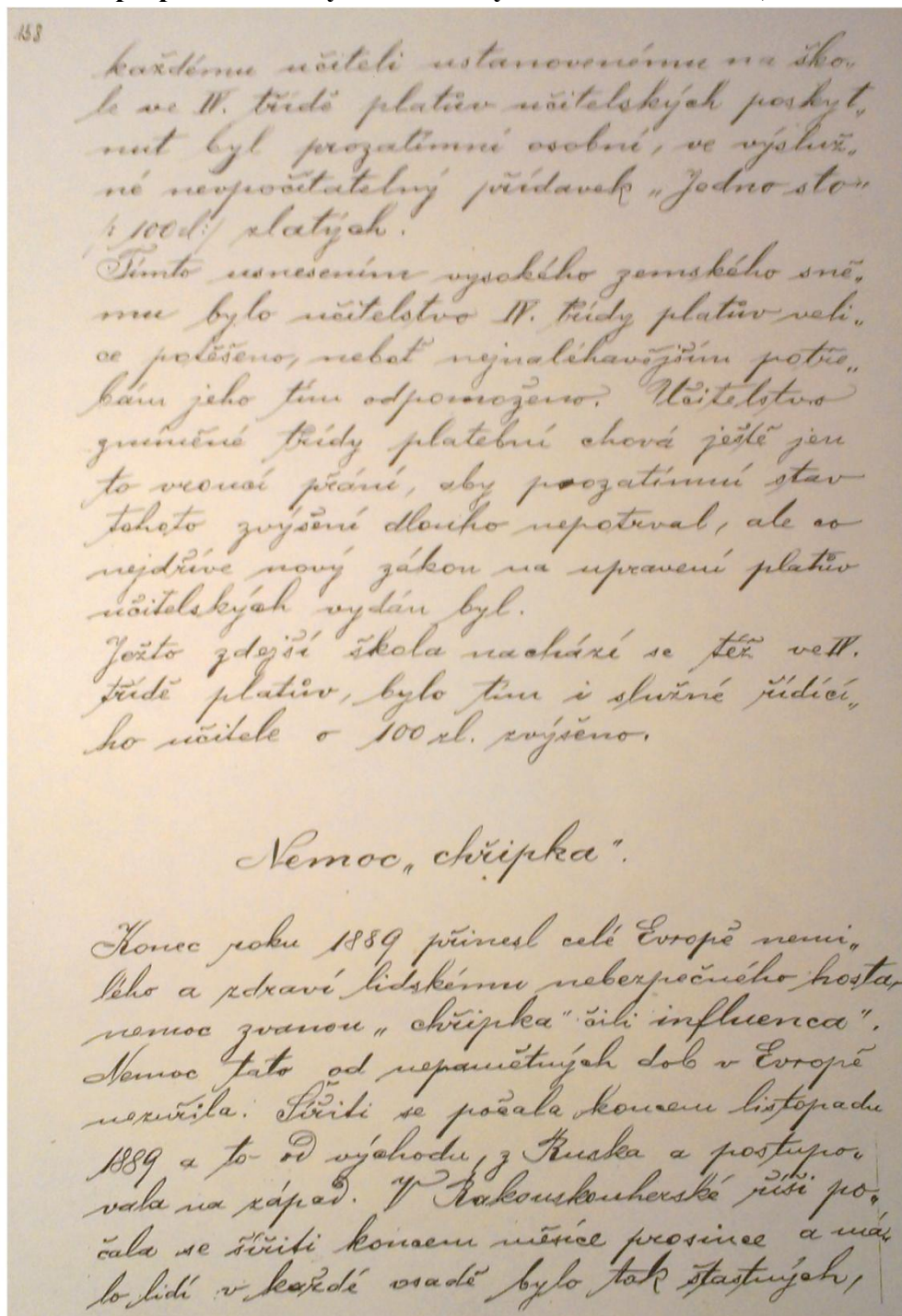
Obr. 10.5. Pro velký počet dětí bylo nutné postavit novou školu. Byla postavena 1. září 1859. V roce 1975 byla pro malý počet dětí zavřena. Dnes je z ní knihovna.

10.6. Rukopis pamětní knihy obecné školy a obce v Krasoňově, s. 157

Obr. 10.6. Ukázka rukopisu školní kroniky napsané řídícím učitelem Janem Bláhou.

10.7. Rukopis pamětní knihy obecné školy a obce v Krasoňově, s. 158

Obr. 10.7. Ukázka rukopisu školní kroniky napsané řídícím učitelem Janem Bláhou.

10.8. Školní matrika

číslo řadné	Žák 1) jméno 2) příjmení 3) den a rok narození 4) rodiště a země 5) náboženství	Otce 1) jméno a příjmení 2) stav 3) obydlí Poručníka 1) jméno a příjmení 2) stav 3) obydlí	Ve výkaze docházky a prospěchu žák				Žák 1) do školy začal chodit a) vůbec b) do zdejší 2) ze školy
			ve školním roce	ve třídě		za-psán pod číslem	
				od-	dělení		
16.	1) Marie	Otce:	1844/5	I.	I.	36 1) 16. září 1894. 2) 13. srpna 1902 opor. na propuštění č. 33.	
	2) Hodáčová,	1) František Hodáč,	1845/6	I.	II.		
	3) 13. srpna 1888,	2) pomocník mlynářský	1846/7	II.	I.		
	4) Krasoňov, Těchy,	3) Krasoňov, č. 15.	1847/8	I.	II.		
	5) katolické.	Poručníka:	1848/9	II.	I.		
	1)	1) 1849-50	II.	I.			
	2)	1850-51	II.	II.	20.		
	3)	1901-2	II.	II.	28		
17.	1) Anaslávie	Otce:	1844/5	I.	I.	32 1) 16. září 1894. 2) 23. srpna 1902 opor. na propuštění č. 170-171	
	2) Ježková,	1) František Ježek,	1845/6	I.	II.		
	3) 23. srpna 1888,	2) domkář	1846/7	II.	I.		
	4) Krasoňov, Těchy,	3) Krasoňov, č. 17.	1847/8	II.	II.		
	5) katolické.	Poručníka:	1848/9	II.	I.		
	1)	1849-50	II.	I.			
	2)	1850-51	II.	II.	21.		
	3)	1901-2	II.	II.	27		
18.	1) Anna	Otce:	1844/5	I.	I.	36 1) 16. září 1894. 2) 17. srpna 1902 opor. na propuštění.	
	2) Kvasová,	1) Václav Kvas,	1845/6	I.	II.		
	3) 17. srpna 1888,	2) chalupník	1846/7	II.	I.		
	4) Krasoňov, Těchy,	3) Krasoňov, č. 9.	1847/8	I.	II.		
	5) katolické.	Poručníka:	1848/9	II.	I.		
	1)	1849-50	II.	I.			
	2)	1850-51	II.	II.	25.		
	3)	1901-2	II.	II.	30		
19.	1) Antonie	Otce:	1844/5	I.	I.	37 1) 16. září 1894. 2) 18. srpna 1902 opor. na propuštění. Od srpna 1897 navštěvoval školu v Olš. Březí.	
	2) Kratochvilová,	1) Josef Kratochvil,	1845/6	I.	II.		
	3) 18. srpna 1888,	2) chvilník	1846/7	II.	I.		
	4) Olš. Březí, Těchy,	3) Olš. Březí, č. 6.	1847/8	II.	II.		
	5) katolické.	Poručníka:	1848/9	II.	I.		
	1)	1849-50	II.	I.			
	2)	1850-51	II.	II.			
	3)	1901-2	II.	II.			
20.	1) Emílie	Otce:	1844/5	I.	I.	41 1) 16. září 1894. 2) 23. srpna 1902 opor. na propuštění.	
	2) Palkinová	1) František Palka,	1845/6	I.	II.		
	3) 23. srpna 1888,	2) domkář	1846/7	II.	I.		
	4) Krasoňov, Těchy,	3) Krasoňov, č. 3.	1847/8	I.	II.		
	5) katolické.	Poručníka:	1848/9	II.	I.		
	1)	1849-50	II.	I.			
	2)	1850-51	II.	II.	36.		
	3)	1901-2	II.	II.	39		

Obr. 10.8. Soupis dětí ve školní matrice, kterou byl učitel povinen evidovat, psaná Janem Bláhou.

10.9. Vyplněný dotazník z dotazníkového šetření v Humpolci

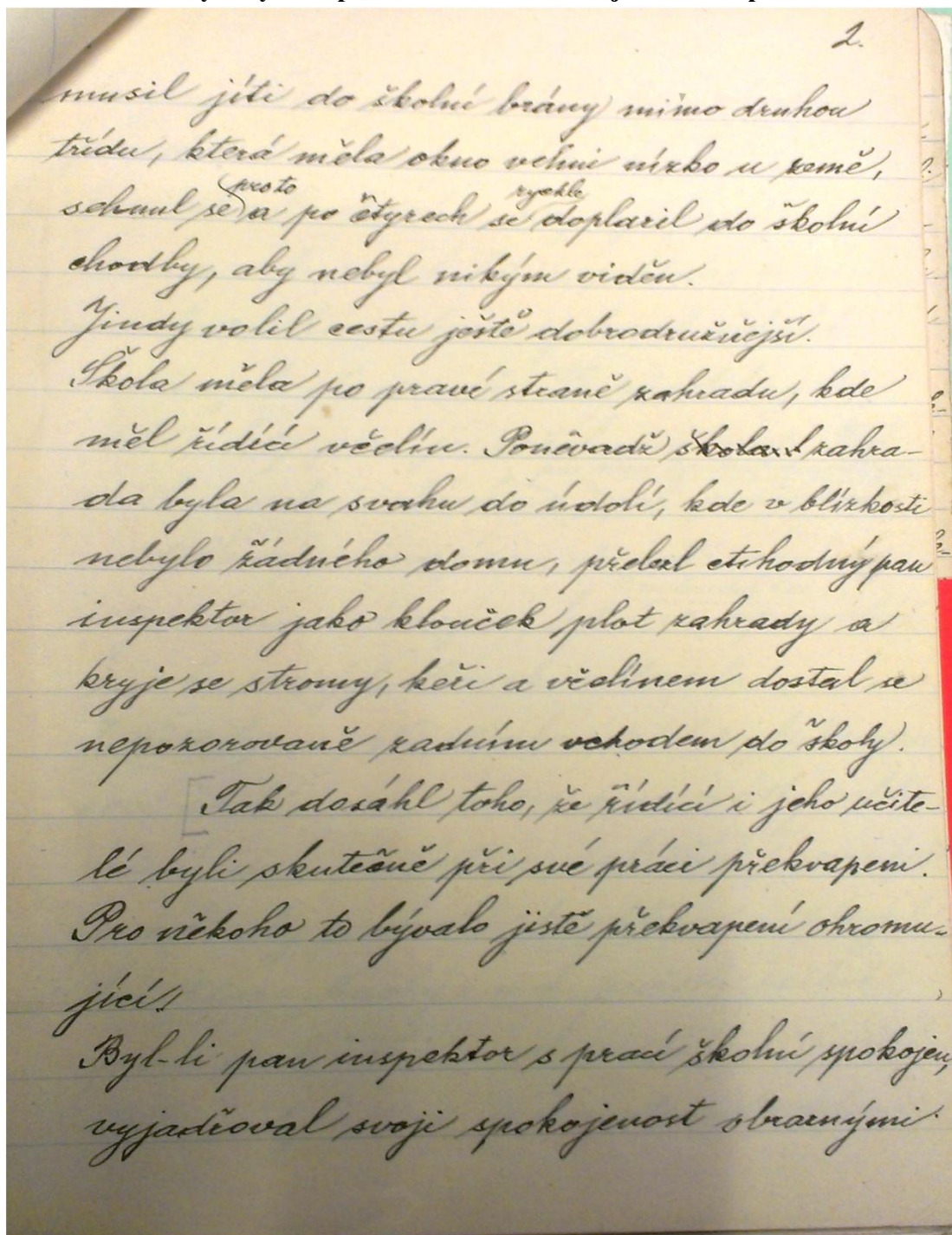
D

Ahoj, obracím se na Tebe s prosbou o vyplnění dotazníku. Zdrží Tě jen na pár minut a pro mě bude velmi cenný. Slouží k výzkumné části mé diplomové práce, která se týká školství a školy v době Rakouska – Uherska v porovnání s dnešním školstvím. Velice Ti děkuji za vyplnění a ráda Ti pak poskytnu výsledky mého výzkumu. Moc děkuji a vážím si Tvého času.

1. Je alespoň jeden z tvých rodičů zaměstnán v zemědělství? *ne*
2. Vyznáváš nějaké náboženství? *ne*
3. Jaké tresty dostáváš ze strany učitelů? (včetně slovních) *domácí úkoly navíc*
4. Kde se stravuješ? *jidelna*
5. Co míváš s sebou na svačinu? *rohlík s máslem*
6. Když dojíždíš, kolik minut ti to trvá do školy? *10 min*
7. Navštěvuješ zájmové kroužky pořádané školou? *ne*
8. Navštívil tvoje vyučování někdy inspektor? *ano*
9. Jestli ano, jenom seděl nebo zkoušel žáky? *seděl*
10. Kolik učitelů je u tebe ve škole? *40*
11. Kolik mužů a kolik žen tě učí? *m 3 ž 5*
12. Chyběl jsi někdy ve škole? Jestli ano, z jakého důvodu? *ano*
nemoc

Obr. 10.9. Dotazník vyplněný žákyní základní školy Hálkova 591 v Humpolci, kde byl rozdán 1. 4. 2014.

10.10. Nevydaný rukopis od J. Komárka: Moji školní inspektoři

Obr. 10.10. Ukázka z nevydaného rukopisu učitele, kde zachycuje své vzpomínky. Uvádí portréty několika okresních školních inspektorů z Rakouska.

10.12. Ukázka formuláře pro c. k. školního inspektora, část první

288

Vyšeším c. k. zemské školní rady ze dne 16. června 1889
čís. 12.092 předeepsány byly tyto vzorce pro inspekční zprávy:

Školní okres

Školní rok

Zpráva
c. k. okresního školního inspektora

.....
o prohlídce

..... třídní školy

s pobočk při třídě

v

.....

Prohlídka byla vykonána:

dne 189 od do hod.

” 189 od do ”

” 189 od do ”

Obr. 10.12. Převzato z knihy Šafránka, J., Vývoj soustavy obecného školství v království českém, 1897, s. 288.

10.13. Ukázka formuláře pro c. k. školního inspektora, část druhá

289

1.	Počet dítek zapsaných pro jednotlivé třídy a úhrnem.	
2.	Školní docházka: a) vůbec jest, b) počet dětí při inspekci přítomných v jednotlivých třídách a úhrnem.	
3.	Činnost místní školní rady a místního školního dozorce.	
4.	Šetřili se daných nariadení, když se děti přijímají a propouštějí.	
5.	Jaký jest vnější stav školy: a) budova školní, b) učebny, c) nábytek, d) čistota, e) po stránce zdravotnické.	
6.	Má-li škola: a) školní zahradu se štěpnicí, b) krytou tělocvičnu, c) cvičiště otevřené s náradím neb bez náradí.	
7.	Pomůcky učebné: a) jsou ve stavu b) užívá se jich, c) nedostává se.	
8.	Knihovna žákovská: a) kolik má svazků, b) byly-li knihy schváleny učitelem, c) jak se knihovny užívá.	
9.	Knihovna učitelská: a) kolik má svazků, b) jak se jí užívá.	
10.	Písenné práce žáků.	
11.	Chování žáků mimo školu.	

19

J. Šafránek, Vývoj školství.

Obr. 10.13. Převzato z knihy Šafránka, J., Vývoj soustavy obecného školství v království českém, 1897, s. 289.

10.14. Osnova osmitřídňích obecných škol

190

a postřihování. Při tom dostává se jim návodu o látkách, kterých se má užívati, jich druhu i hodnotě a poučení o pramenech, odkud je objednávatí.

Učebná osnova obecných škol osmitřídňích jest tak upravena, že každé třídě přiměřen jest jeden školní rok. Vykazuje pak tento počet týdenních hodin vyučovacíích:

Učebný předmět	Třída								Poznámka	
	Školní rok	první	druhá	třetí	čtvrtá	pátá	šestá	sedmá		osmá
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
náboženství		2	2	2	2	2	2	2	2	
vyučovací jazyk		12	10	9	9	6	4	4	3	
zeměpis a dějepis		—	—	1	2	3	3	3	3	
přírodopis	}	—	—	1	1	3	2	2	2	
přírodopis										
počty a tvary měřické		$\frac{1}{2}$	4	4*	4*	4*	5**	5**	5**	*pro dívky 3 ** " " 4 hod.
kreslení		—	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	2	2	4*	4*	6*	*pro dívky 3 hodiny
psaní		—	2	2	2	2*	1	1	—	*pro dívky 1 hodina
zpěv		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	1	
tělocvik (oblig. hoch.)		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	2	2	2	2*	2*	2*	*pro dívky 1 hodina
ženské ruční práce (dív.)		—	—	3	3	3	4	4	6	
týdenní počet hodin pro chlapce		19	1	23	25	25	26	26	27	
týdenní počet hodin pro dívky		19	21	25	27	26	27	27	28	

Rozsah učiva mluvnického v jazyce vyučovacím jest prohlouben a zejména cvičba slohová všestranně upravena. V *zeměpisu* předepsáno třídě třetí domov, nejdůležitější pojmy zeměpisné; ve třídě čtvrté království České; mocnářství rakousko-uherské přehledně; ve třídě páté Rakousko-Uhersko, Evropa dle rozdělení politického; zeměkoule a její povrch; souš a voda, kulturní obrazy; ve třídě šesté základové zeměpisu mathematického a přírodního, pokud je lze znázorniti; přehled zemských dílů dle jejich členitosti vodorovné i kolmé; ve třídě sedmé přehled zemských dílů dle rozdělení politického, zvláště vzhledem k střední Evropě; ve třídě osmé podrobný popis Rakousko-Uherska, jeho poměrů průmyslových a obchodních. V *dějepis*u probírají se ve třídě třetí pověsti domova, vypravování z dějin českých; ve třídě čtvrté vypravování z dějin rakouských, zvláště českých; ve třídě páté obrazy z dějin rakouských

Obr. 10.14. Převzato z knihy Šafránka, J., Vývoj soustavy obecného školství v království českém, 1897, s. 190. Od třetí třídy se začal vyučovat na obecné škole přírodopis, a to pouhou hodinu týdně a tato hodina byla spojená s přírodopisem, dnešní fyzikou.

10.15. Školní okresy

265

B) Německé školní okresy.

Číslo	Okres	Počet škol a tříd v jednotlivých okresích					
		1870		1880		1890	
		škol	tříd	škol	tříd	škol	tříd
1	Aš	26	42	24	75	24	85
2	Brod Německý . .	20	22	23	34	28	48
3	Broumov	31	39	39	86	38	107
4	Budějovice . . .	16	48	19	75	30	110
5	Děčín	71	114	85	179	94	232
6	Domažlice	10	13	13	21	16	30
7	Dub Český	42	55	49	77	51	97
8	Dvůr Králové . .	26	35	23	45	27	57
9	Falknov	75	109	85	158	86	194
10	Fridland	25	59	33	85	40	105
11	Hradec Jindřichův	42	49	48	66	49	73
12	Cheb	56	93	52	127	57	145
13	Chomutov	45	84	49	121	54	149
14	Jablonec	38	60	44	116	46	162
15	Jablonné	25	42	27	77	31	92
16	Jáchymov	28	42	30	60	31	75
17	Kadaň	61	88	76	151	71	181
18	Kaplice	33	62	35	102	45	127
19	Klatovy	14	20	19	31	20	36
20	Kralovice	12	15	13	20	15	25
21	Kraslice	41	56	43	86	46	127
22	Krumlov	39	65	40	81	43	97
23	Lanškroun	29	44	31	65	33	79
24	Liberec město . .	8	31	14	73	12	74
25	Liberec venkov . .	34	75	48	139	53	179
26	Lípa Česká	62	110	73	177	78	179
27	Litoměřice	62	104	70	156	75	187
28	Litomyšl	13	17	13	33	14	37
29	Most	26	54	29	83	35	131
30	Planá	63	75	65	103	66	113
31	Podbořany	43	64	51	101	60	135
32	Polička	7	7	8	12	10	23
33	Praha	2	12	5	56	5	61
34	Prachatice	33	51	42	82	45	106
35	Rumburk	23	63	25	102	32	147
36	Stříbro	50	65	52	142	54	174
37	Sušice	24	33	29	51	36	72
38	Šluknov	27	39	30	78	31	113
39	Tachov	71	92	72	113	71	134

Obr. 10.15. Převzato z knihy Šafránka, J., Vývoj soustavy obecného školství v království českém, 1897, s. 83. Krasoňov patřil do okresu německobrodského, dnešního Havlíčkova Brodu.